

MARCZIUS TIZENÖTÖDIKE.

Kedd

53. szám.

Pest, majus 16. 1848

Nem kell táblabíró politika.

April 10. kezdve e lap hetenként hatszor egy közép nagyságu iven fog megjelenni, és posta útján is megrendelhető.

Előfizetési ár:

April 10-kétől június végeig, Budapesten, házhordással 2 ft. 30 kr., vidékre postán borítékban 3 ft. 30 kr.

April 10. september végeig félévre: Budapesten 5 ft. Vidékre postán borítékban 6 ft.

April 10-étől december végeig három évnegyedre:

Budapesten házhordással 6 ft. 30 kr., vidékre postán borítékban 8 ft.

Budapesten egy pengő forintjával, egy hónapra szóló előfizetést is elfogadunk.

Hirdetésektől egy háromszor hasábozott sorért, vagy ennek helyéért 3 kr. pp. fizettetik.

A magyar ministerium Journal des Débats-ja ma megjelent.

Szerkesztői, Csengeri Antal, Kemény Zsigmond.

E lap hiven és eréllyel fogja támogatni azon független és parlamentarizmus kormányrendszert, melly gyarmati s alárendelt helyzetünkből kiszabadított, s mellynek központosító iránya által ovathatik meg hazánk integritása.

A Pesti Hirlap ezen fõlvevel mi is egyet értünk. Egyet ért minden magyar.

A Pesti Hirlap õszinte hajlamból és szilárd meggyõzõdésnél fogva támogatandja a Batthyány ministeriumot.

Ezt mi is örömet tennök, ha a jelen miniszterek, olly bátrak és erélyesek lennének, mint a minõ tisztajellemû s buzgó hazafiaknak ismerjük õket.

Tegnap este villámként futotta el a hír a fõvárost, hogy a Szerbek Zimonymál az országba beütöttek.

A hír két dologra tanított meg õinket.

A valódi nemzeti pártnak igaza volt, midõn éjjel nappal csak fegyverért kiáltozott.

Másodszor, hogy azon perczen, midõn a haza veszélyben lesz, a pártok közötti minden eltérés olly kisszerűnek fog mutatkozni, hogy arra a veszély óráiban senki gondolkodni sem fog.

Ezt tegnap több helyeken megfordulva saját tapasztalásunkból mondhatjuk.

A hírek csak módosítva teljesedtek, a szerbek mozognak, fegyverkeznek és csoportoskodnak.

Hrabovski péterváradai várparancsnokhoz ministeri rendelet ment, melly a haza alsó vidékeit hadi állapotra helyezi.

Pest, majus 16.

Tegnapelőtt óta, a fõvárosban bizonyos iver keringenek, mellyre egy némellyek mentül több aláírókat akarnának szerezni.

Az aláírók a ministeriumot becses bizalmukkal ajánlkoznak támogatni.

Ennél valami nevetségesebbet nem képzelhetni. Az efféle, egyike azon minden jelentőség nélküli politikai charlataneriáknak mellyek bár mint õrserreg, ki se jobbra, se balra nem demonstrálna.

Tegyünk fel például, hogy az iver beszédetése után találtatnék azokon, hogy sokat mondjunk, — vagy 6 ezer aláírás, ugyan mi volna abban megmutatva, hogy ime, a ministerium mellett hat ezer ember áll, vagy következnek-e belõle, hogy a többi száz és még több ezrek, kik az ivet alá nem irták, a ministeriumban egyáltalában nem bíznak.

Hát aztán, ha még oda megyünk, hogy miért írják oda magokat legtöbben.

Elõször is az aláírás semmi kötelezettséget nem foglal magában, de nem is védegyelet, hogy az aláírásakor egy huszast kellene letenni.

Mások aláírják, mert a ministerium egyes tagjait mint derék, becsületes és buzgó hazafinak tudja.

Némellyek elégnek tartják a Kossuth nevet.

Nem hiányzanak, kik ezen kitünõleg a pesti ifjuság ellen intézett fellépésben, régi reményeiket a zsidók kiüzetését látják teljesedéshez közeledni.

Az iver kibocsátását senki sem tudja. Az minden aláírás nélkül kering a városban.

És már annyira mentek, hogy a radical körben sokan hazafiúi köteleességüknek tartják, a tárgy felett közgyülésszedni.

Ez lesz aztán valami szépen és alkotmányosan esengõ eljárás.

Az ugynevezett radical kör összejõ, tanácskozik, senkit sem capacital, s a többség el fogja határozni, hogy a körtagok miképen érezzenek, miképen ne érezzenek.

A ministerium, ha ad rá valamit, nyugton tetheti mert a bizalmat a közgyülés egyhangulag fogja kimondani, mert az ellenvéleményük aligha fognak szavazni.

Az egész comédia nagyon is viseli magán a politikai minorenisség minden színeit.

A ministerium pedig ügyetlen barátjainak alkalmatlan szolgálat-tettõket nehezen fogja megköszönni.

Mi történhetik mindezekbõl, elvárjuk. Kinyilatkoztatjuk azonban, hogy száz ezrek és milliók nem helyeslése sem fog minket eltiltani attól, hogy gondolatunkat ki nem mondjuk.

Az aláírásnak van egy komoly oldala is. Ugy látszik, hogy a szöveg szerkeztõi oda többet is beleértének, mint a mennyi meg van írva.

Mi azonban a szerkeztõket nem ismerve, nem akarjuk õket gyanúsítgatni. De ellenben ismerjük a pesti népet.

Ismerjük, hogy minõ befolyásoknak van ki-téve e nép. Tudjuk, hogy régen lappang egy bizonyos osztálynál, a terv, hogy innen Pestrõl a magyar ifjuság kiüzetessék . . .

Az alapok erre nézve léteznek, a kivitel nem maradhat el.

Meg vagyunk gyõzõdve, hogy nagy rész az aláírók közzül csak illy remények fejében teszi le nevét, mert hiszen mint gondolja magában, a ministerium az õ nevével ugy sem szokott gondolni.

Hasztalan felelek erre, hogy itt ezen nyilatkozványból illyenek nem tünnek fel.

Igy szokott minden kezdõdni. Hogy nagy hasonlítást tegyünk, Párisban sem szóltak, elsõ nap másról mint petitióról, Pesten is marczius tizenötödikén csak petitióról beszéltünk, de midõn körültekinténk, s láttuk, hogy volnánk vagy tizenkét ezren, nekünk rögtõni sajtószabadság kellett.

Igy tettek a zsidóüldözõk. Reggel kérelem, este erõszak.

Ah, az gyönyörû látvány lesz, midõn a zsidókergetõ nép itt a magyar ifjuságot az utcákon üzeni fogja.

Pedig az lesz belõle, ha a ministerium csak egy hanggal jelenti ki azt, hogy neki ezen bizalom kedves lenne.

Bizony kár, hogy ezen aláíráskodás ezelõtt 3 hónappal nem volt divatban.

Gondolja tán valaki, hogy Apponyinak, Metternichnek nem jutott volna elég bizalmaskodó aláíró. —

A ministerium reméljük, nem fogja magát az illy demonstratiók után elbizni.

A ministeriumra csak az eszmének és igazságnak kell hatni. Legkevésbé pedig ollyan emberekre, kik közzül legtöbbször régi szokása, minden fennálló kormányt pártolni.

Van egy osztályunk, melly bizalmat szavazna, ha Paskevics herczeg jõne a budai palotába helytartóskodni.

Azért a ministerium igen okosan és férfiasan

tesz, ha ezen miasmaticus mozgalmakkal a menyire lehet nem fog coquetirozni, az embernek ugyis mi sem árthat inkább, mint ha egy némely politicai divergentiák miatt történt összekocczanás következtében a régi szövetségesek elválnak s magokat más újabb s természetelleni szövetségek karjaiba vetik.

A kérdés így áll: A radical párt a ministerium politicájával nincsen megelégedve, az ellen határozottan fog mindig küzdeni, de hozza csak szóba valaki, hogy Magyarországnak legyen vagy ne felelős ministersége, akkor a radical párt lesz az első a sorokban, kik el fognak érezni.

A ministerium, midőn az így amugy békétlenkedő ifjuságot elhagyja, s szövetezik az idegen elemmel — rövid időn meg fogja látni, kiket kikért hagyott el. —

Néhány nap mulva tessék csak ezen aláírókat egyenként fegyverre szólítani.

Várhatják majd, míg azok magukat mutatni fogják.

Mai számával a Pesti Hirlap elkezdé annak rende szerént védeni a ministeriumot.

A publicum rohanva rohan olvasni. Mindenki ég hallani, mint lehet magát a hanyagságot is védelmezni.

Hanem képzelheti az olvasó, mint pittyent le a publicum orra, midőn a várt nagyszerű s hazafiúi cikk helyett egy nagy fenékre kerekített, de igen törpére végződött replicát talál a pecsovicshivatalnokok alkalmaztatása tárgyában.

Lám mindig, a ministerium előtt a hivatalosztogatás, ez volt a fődolog, az, hogy a haza minden perczen a legkomolyabb veszélyeknek ki ne legyen téve, az elmulasztatott.

Azt mondja a Pesti Hirlap, hogy némelyek nem látszanak tudni azt, hogy a parlamenti kormány nem abból áll, hogy a pártok változása szerint a kormánygépnak minden eszközei, hanem abban, hogy vezetői változzanak.

A Pesti Hirlap köszönetet érdemel, hogy azon némelyeket, ilyen csak studiumokkal ki nyomozható ismeretekre olly áldott könnyűséggel rájuttatja.

Hanem kár volt olly hamar oda tenni a pontot. Arról is szeretünk volna tudni valamit, hogy azok, kik ott Guizot mellett nyolcz esztendeig köröm szakadtig vívtak a republica alatt, nyertek e újabb, és pedig vezetői fontossággal felruházott alkalmazásokat?

A második ülés kiegészítő részeül közöljük a következő tegnapi számunkból kimaradt vallomásokat.

Jakab tanácsos, ablakából nézte az eseményt, a lovasság által okozott porfelleget képzelhetlennek mondja, a rohanás irtózatosságától az is bizonyít, hogy a lovak patkói szüntelen szikrákat hánytak. A hős tett után, 11 és 12 óra közt a fegyvertár felé hordókat gördíteni látott, s bár egész bizonyossággal nem mondhatja, de a gördítőket katonáknak nézte. Jajgatásokat hallván, lesietett s egy megsebesültnek vizet vitt, — többeket látott eszméletlen heverni szélyel, — 12 óratájban

ismét ablakából látá, hogy a téren számos katonacsapatok jelentek meg, hallott hangos szóváltásokat is, de a zaj miatt semmit ki nem vehetett.

Nyári, nem látta-e a tanu, hogy a katonaság holtakat vagy sebesülteket vitt volna el magával.

Tanu, semmit sem látott; a katonaságot 2 óráig nézte ablakából, akkor lefeküdt; sem eddig sem a küzdés alatt elvitetni valakit nem látott, de porfelleg miatt eleinte nem is láthatott.

Kienmayer, Lederer házmestere a korcsmából a zajra haza szaladván, semmiről mit sem tud.

Szentpéteri Pál gránátos káplár. Ő és osztálya csak a véres esemény után parancsoltattak ki kaszárnyájukból, s a fegyvertárba vezetettvén, annak hátulsó részében felállítottak. Itt hallá, mint dicsérte a parancsnok embereit jó viseletükért, mint buzdítá őket, kik magokat „zum küssen“ viselték, itt látta, hogy bor osztatott ki. Másnap reggel Csicsmáni őrmester felszólított, hogy a vérengzéssel terheltetés vádjá ellen, valami menteséget találjon ki, az őrmester talált is, mert holmi botokat szerzett, melyeket majd a bizottmány előtt mint a támadó nép kezéből elvetteket fognak bemutatni, a dobost felbízatták, hogy esküdjék meg, miszerint nem rohamot, csak sebes lépést vert, két ember pedig felbéreltetett, hogy vallja, miként nem „szurony szegez“ hanem „sulyba“ parancsoltott. Így akarták az egész esetet a közlegénység nyakára tolni.

Falusi Pál dobos több kikerülő feleletei után derék Nyárink kérdéseire megvallá, hogy ő bizony sturmot vert. Parancsszó ugyan rá nem adott, de ez nem is kell. A hadnagy, ki őt szüntelen maga mellett tartotta, következőleg commandirozott: „in die balance, fällt's bajonnete, marsch, marsch!“ erre mindig sturm vereték, más parancsára nincsen, ő ugyan habozott, de a főhadnagy rá kiáltott „tambour“, ekkor aztán verte.

Rosti gránátos kadet, a nádori palotában lévén szolgálaton, mint másod parancsnok, Zedwitz főőrmester magához hívatá, s megparancsolá, hogy ha a hadi kormányzó elibe macskazenét csináló néptömeg menne, 10—12 embert maga mellé vévén, azt szétoszlassa, erre ő kérdezte, de hát ha egy néhány öszveszuratni, felel e róla? mire ő kis gondolkodás után igennel felelt.

Ezek voltak a fővallomások, bár az elhagyottak közt is több érdekes lett volna.

A majus 10-ki vérengzés következtében vádlott katonai egyének felett ítélendő bírákhoz.

A közvélemény önöktől nem buszút, nem a felingerült kedélyeknek áldozatot, hanem igazság szolgáltatást kíván.

Önök a vétkeseknek igazságos bírái akarnak lenni; higgyék el a közvélemény is az lesz, de csak úgy, ha ismerni fogja az ügy valódi állását s azon szempontokat, melyek önöknek igazságos ítélete hozásában, tájékozásul szolgálnak.

A vizsgálódó bizottmány nyilvánosan működött, a vallomások és a tettetések önkénytes vallomásai nyilvánosan szedettek be, melyekből ki-tünt, kik e vád alá fogandók.

Ezen adatokat eddigelő mindenki saját szemüvegén tekintette. Kívánhatják-e önök, hogy azokból a vád alá esetekről mindenki egyformán ítéljen, vagy az önökét mindenki helyesnek fogadja.

Hiszen ha a bíróság minden tagja külön hozná meg saját ítéletét az is különböznek egymástól; hát az ezerféle nézetű, miveltségi fokozatu, belátásu egyének véleménye, melyekből alakul a közvélemény, hogyan jönön öszhangzásba az önök ítéletével?

Önök kihallgatják a vádlót, kihallgatják a vádlott minden lehető mentségét, megrostáltnak a tanuvallomások, nyilatkozatok, egybevettettek a kiderült tények, s akkor hoznak egyértelműleg vagy többség szerint ítéletet.

Ugyanezt fogja tenni a közönséggel a nyilvánosság.

Önök, katonarendű bírák, kik a nyilvánosságtól iszonyodtak, a rájuk kényszerített nyilvánosságnak már eddig is rendkívül sokat köszönhetnek.

Olvashatták önök a hirlapokból, hallhatták a híreket, miszerint mondatott, hogy a macskazene alkalmával, többen hallva maradtak, számosan halálosan megsebesültek, a megsérültek számát 40—50 s több személyre tették.

Olvastak, hallottak több iszonyuságokat, melyek elkövetettni mondatott. És a nép hitt, s a katonaság ellen rendkívül felingerült. A nyilvánosság ez iszonyu adatokat, e borzasztó híreket álmétkodásig csudálta. Kitünt, hogy a vérengzésen egyetlen egy sem halt meg, halálos sérülést talán egy sem kapott, s a megsebesültek száma 20-ra alig megy.

Sokan azt hitték, hogy a kihágás sulya a két fővárosban létező tiszteket, sőt az összes katonaságot terheli mos mindenik tudja, hogy az egész nem néhány tiszt okozta.

Azt hiszik önök, hogy mindez zárt ajtóknál is tisztán hozathatott volna. Lehet igen; de akkor a valót önökön kívül senki el nem hiszi.

Illyen hatalma van a nyilvánosságnak.

A nyilvános vizsgálat után tehát önök érdekében, a tett beszámíthatásának vagy a vétségnek fokozatát is nyilvánosság elébe hozni, mert az önök ítéletének garantiája, igazsága, a közvéleményre hatása a nyilvánosságban van.

Önökre institutióknál fogva, helyesen vagy helytelenül, de terhelve eddigelő is a közvélemény azon gyámival, hogy saját egyéneik irányában, a polgári rendűeknek igazságot nem szolgáltak, hogy a katonákat vétségeiket, kihágásaikat polgárok ellen legyezték, simították, palástolták,

Én hiszem most önök ezt tenni nem akarják, mert a közvéleményt önök is respectálják. — De biztosítom önöket, czélt nem fognak érni a közvélemény irányában, másként, mint a bírói eljárás nyilvánossága által.

A szabad alkotmányos országokban a vizsgáló bíróság eljárása nem nyilvános. Az ügy bírói tárgyalása nyilvános.

Ha tehát illyen ügynél az első nyilvánossá tétel, a másodiknak sokkal inkább nyilvánosnak kell lennie; s rendkívüli nagy hiba lenne, ha ez nem nyilvánosan történnék.

Javaslatom azért önök érdekében az, hogy a vádlottak perbe fogatása, és védelme az azzal együtt járó eljárás nyilvánosan történjék, s a bírák legfelsőbb csak az ítéletet szavazzák zárt ajtóknál.

Magok kívánják, magok szorgalmazzák ezt önök a ministeriumnál.

Ragadják meg a kedvező alkalmat amak bebizonyítására, hogy önök elég fölvilágosultak,

elég erősek a schlendirian kornak bilincseit levetni, elég becsületesek, elég nyitak, világ előtt, mint férfiak fellépni; ragadják meg önök a közbizalmat és becsülést ezen lépéssel magoknak meghódítani. Hígyjék el önök a fejedelemnek, a hazának szebb szolgálatot nem tehetnek, mint oly lépéssel, mellyel nemcsak a kölcsönös zsurlódások egyenlítettnek legjobban ki, s ingerültség csilapittatik le, hanem a testvériség és egyetértés állittatik az eddigi bizalmatlanság helyébe.

Horváth Károly,
a nemzetőrsereg 6. osztályának
hadügyésze.

Polgár szerkesztő!

Önök tán egyetlen egy cikke sincs, melly ministeriumunkat a tettek ne nógatná, ön úgy tett a felelős magyar ministeriummal, mint az ügyes orvos a kényes beteggel, -- látván hogy az teljességgel nem akar erőhöz jutni, s nincs kedve a pilulákat bevenni, azt mézes ostyába, — édes, keserű, savanyú ízű vegyületek közt próbálgatja a beteggel bevételre, — s végre elvesztvén türelmét, kimondja nyilván: hogy ha orvosságait, s adott jó tanácsait nem használja fel — betegsége gyógyíthatatlan.

Ön éppen így tett, a ministeriumot csipkedte, simogatta, — biztatta, tétlenséggel vádolta, — komoly, hol nevétséget gerjesztő modorban próbálgatta felvidítani, bátorítani, útbá igazítani, — s utoljára, mint legközelebbi lapjaiból kitetszik, meguntta a sok ellenzéki tanácsolást, látván azt, hogy a mi ministeriumunk bár egyenként tudományos, mívelt, jeles egyénekből, s jó honfiakból áll: de a táblabíró politikából sehogy sem tudnak kibontakozni, kikiáltotta ön a bizalmatlanságot.

Polgártárs! igaz, hogy midőn ministeriumunk az osztrák földről le szabadulhatott, úgy volt mint a soroksári sváb, ki a szentkeresztí búcsúról nagy fáradtan hazatért, tudniillik a falut a legnagyobb rendtelenségben találta, házat leégve, vagyont, pénzt csak a hamuból, piszválgatta ki. —

Azonban ön megbocsát nekem, ha egyéni véleményemet ön szavaihoz, mintegy hozzá adásul melléklek, ön egyet kifelejtett, tudni illik ezen latin közmondást: „Principiis obsta“ meg mondta ugyan polgártárs a szomszédnak, hogy házat híjába meszelteti, mert annak falait a gőzű, patkány, egér annyira összefurdalta, hogy majdan egy bekövetkezendő nagy szél is összedöntheti; megmondta azt is, hogy elébb azon kártékony férgeket pusztítsa el, a falban okozott hézagokat töltse be, és azután meszeltessen, hanem éppen itt nyilvánul az én véleményem, nem mondta meg azt, hogy és mikép? kifelejtette azt, hol találjon építési anyagot, férgek elleni pusztító szert, — pedig itt fekszik a dolog bibéje, hiszen a ministerium úgy dolgozik, úgy iparkodik, hogy még a pogány is kezdi szánni, hanem csak meszel, söpör, súrol, s a háza fel van fordulva, a veszedelmes férgek naponta nőnek, erősödnek, a harmadik s negyedik lépést teszi, s az elsőt kifelejtette, és itt a hiba.

Háromszáz évi tapasztalás, úgy hiszem, mindnyájunkat meggyőzött arról, mikép az osztrák hatalom és uralkodás a meghozott legjobb törvények mellett is hazánk felvirulására semmi üdvöst, mit e nemzet hátlája rég megérdemelt volna nem tett, s

tenni szándékában sincs, most midőn szabadságot vívott ki a nép az europai politikai körülmények között, a magyar és független felelős ministeriumot nyert, éppen ezen ministerium a hosszas politikai harcok után meggyőződhetett volna arról, mikép az osztrák kormány most is csak a régi, miután mind a hadi, mind a pénzügyi ministerium tárczáját oly mesterségesen össze bonyolította, s annak megszentetését mind addig huzta, halasztotta, míg a sürgős körülmények, s az elpattanás vég pillanata nem kényszerítette.

Ministeriumunk a mint hazajött, mint feljebb mondtam, úgy volt mint a soroksári sváb a szentkeresztí búcsu után, tudni illik felelős, független ministeriumunknak sem katonája, sem pénze nem volt. —

Minthogy pedig e kettőn sarkallik az ország kormányzása, legelső teendőjének kellett volna lenni a ministeriumnak bár mi áron és bárholnan is e kettőt elő teremteni.

Hallottam ellenvéleményt erre, most azért rátérek a hogyan és mikép-re.

Legelső napon mindjárt egy hatalmas, czifra patenszt kellett volna kibocsátni, melly eredeti magyar mellé, oda hova szükséges, német, tót, szerb, horvát, oláh nyelven az eredetit lefordítva megküldeni minden városnak, minden helységnek, mellyben ki lett volna fejezve a magyar felelős ministerium fellépésének napja.

Intem mind a hivatalnokokat, mind a népet a ministerium minden ezután megjelenendő rendelkezési szigorú megtartására, így legközelebb rendelkezendik is.

A hatóságokat, a városi és falusi tanácsokat minden kihágásokért felelősökké tenni.

Szilárd tagokból álló küldöttséget küldeni Angolhonba, legalább is 300,000 kardot és puskát diplomaticai uton szállíttatni Fiume alá, s a megérkezett fegyvereket bizalom teljes férfiak felügyelése mellett egy lovas ezred kíséretében szekereken Budapestre teremteni.

Kihirdettetni egy hatalmas patensben mindent a magyar korona alatti földeken, mikép minden ember 20 éves korától 50ig katonai gyakorlatokban a minden városban és faluban létező nyugdíjas katonák által taníttassék.

Ezt rövid, könnyen érthető, de hatály teljes szavakba kellett volna foglalni, hozzá mellékelve:

Ki ezt tenni nem akarja, az a szabadságra érdemtelen, az honának ellensége.

A fellépés után második vagy harmadik napon magyarra fordíttatni át, arra alkalmas egyének által a vezényleti műszavakat, mind a lovaság, mind a gyalogság számára, s itt egy pár száz embert erre ügyesen betaníttatván, minden felé az országba széjjel küldeni illő honorarium mellett, kik részint a nemzeti őrsereget créc betanítsák, részint a ministerium kiadott rendeleteit a gyávák, vagy értelleneknél szóval is életbe léptessék, s őket lelkesítsék, egyszersmind a ministeriumot értesítsék az ország minden részeiből a dolgok mi-benlétéről, ezekhez küldettek volna le a fegyverek, a kiosztás végett szilárd katonai kíséret s felelősség terhe alatt.

Ekkor egy válogatott, sz alkotmányra megessketett, mintegy 50,000 főnyi önkéntes sereget illő napi díjjal ellátva lett volna, teendője felállítani a ministeriumnak, s mindezeket magyar tisztekkel látni el.

Ezen rendeletek nyomán egy értelmes, néhány egyénekből álló bizottmányt kelle vala ki-nevezni a ministeriumnak, melly a képviseleti rendszert rövid határidő alatt dolgozza ki, s azt rögtön léptesse életbe, mikor mindezekkel készen lett volna.

A ministerium összehívta a nemzeti országgyűlést, hol erélyesen fellépve, számat adni a történekről, kifejtgetni azoknak okait, és a tovább teendők iránt rendelkezni.

Ekkor lett volna ideje a hivatalokat jeles egyénekkel ellátni, az ipart, kereskedést, közlekedést életbe léptetni, nagyszerű fegyvertárt nyitni, tudományos intézetek, és a nemzet árva museum virágzása alapját letenni.

Mint szabad, független nemzet Europa minden országába követeket küldeni, s viszont azt kikérni.

Ha valaki azt mondaná, hogy a nemzet mindezeket miből teljesítse, midőn az osztrák kormány mindenéből kiszákmányolta? — Felelet:

Váltassanak be minden osztrák papirosok, s ha utoljára — a mi igen hihető — nem fogja tovább váltani tudni, adjon ki a nemzet maga papiros pénzt, mit később részenként gazdag arany s ezüst bányáiból vissza válthat.

Egyébiránt ez még nem oly dolog, egy független nemzet, ki Europa leggazdagabb földét bírja, s egy garassal sem adós, e részben is könnyen segíthet magán.

Elhiszi-e polgártárs, hogyha független felelős ministeriumunk illy erélyesen lép fel, megsáppad a lázongó tót, desperál az illir- és horvát, s meghunyászkodik minden, ki nemzetiségünk megrontására szóval, vagy tettel, titokban vagy nyilvánosan bujtogatni merészel, és megérti a szabadság szózatát a legeggyűbb ember is e hazában, minden armány csikorgó foga azonnal kihull, e haza, e nemzet felvirul, nagy és boldog lesz.

Ezt kell tenni a ministeriumnak, ha bizalmat akar kivívni, ha nem akarja koczára vetni e sokféle féreg rágta hazát — ha hogy még nem késő! — — Egy öreg nemzetőr.

Papügy. (Vége.)

Szóljunk azokról, kik minket, gyalázatos béreseknek, Judásoknak neveznek, mert atillát kívánunk. Ki így irhat, attól csak megtiszteltetésül vehetik önök, és mi is az efféle kitérőket. Eb-ugátás nem hallik menyországba.

Hát a másíkról, ki a nőszülés ellen védül az ijeszkedést használja, mintha leánygyermekünket rozsul fognánk nevelni

Köszönjük a bókot! Az angol papok, kikre a cikkíró hivatkozik, köszönet billt küldendnek D. urnak. Mi pedig az egész együgyűséggel kérdjük: őt, valljon az eddig per fas et nefas nemzett leánykák mind apáczákká lettek-e?

Végre koronául az alsó hontdunai alesperesség föliratát kell érintenem. Isten bocsáss meg e szegény vak népnek, melly nem tudja mit mivel. Pharisaeismus, hypocrisis és slavismus, nem egyéb az egész fölirat. A kandschucha alatt nyögő sziberiaiak így iratnak az éjszakai medve-czárnak. És mig ezen emberek akarják önök pontjait bírálgni. Caecus de colore, surdus de tono. Hadd maradjanak a szegény vakandokok önásta sirjokban. Azt nem is akarom megsugni a világnak, miként ezen denevérek mig a magyar nyelvnek a szer-tartásoknál és gyűlésekbeni használata ellen is tiltakoznak. Alávaló haladatlan honfiak!

Meglehet, hogy a religio és nevelés még több illy föliratot fog spekölve közzétenni, meglehet hogy önök minoritásban maradnak. Ez fogja megmutatni, mikint a magyar papok még nem értek meg a szabadságra. De előbb utóbb derülni fog önöknek a szabadság sugára, melly elől a angoly nemzedék visszavonuland sötét odvába, meg-szégényülve álland a szolgasság romjainál zaklatva a gonosz öntudat vad furiáitól. Sajóvölgyi.

H i r d e t é s e k.

Csak rövid időre

rendkívül olcsó!!

Hogy a szegényebbek is megszerezhessék 2 forintról mind a két kötett
1 forintra leszállítva!

Gyűjteménye 20,000 többnyire új szavaknak, valamint a magyar-nyelvben
divatozó idegen szókak, és eredeti szólásmódoknak.

Kapható Geibel Károly udvari könyvkereskedésben.	Egy nélkülözhetlen Kiegészítő szótára. a magyar és német nyelvnek melly magában foglalja az idegen szókat, és eredeti magyar kifejezéseket is. Egyszersmind minden eddig megjelent szótárak szükséges kiegészítője. Szerző Fr. Dr. Bloch Móricz a m. t. t. tagja. 1846.	Pesten és Magyar- és Erdélyország minden egyéb könyvkereskedésben.

(2) A napokban kapható lesz
korszerű röpirat
„Nem kell Szerzetes rend többé“
Irta Hamar Dani.

(20)

Figyelmeztetés.

A „Hetilap“ megszűnésekor tudattuk tisztelt előfizetőinkkel, hogy az előfizetésből hátralevő majus és június két hónapra a Hetilap helyett a hetenként hatszor megjelenő „Marcius tizenötödik“-ével szolgáljunk, szabad tetszésére hagyván azonban az előfizetőknek előfizetett sommájoknak, a hátralevő időre eső részét az egésznek egy harmadát visszamenni.

Miután e nyilatkozatunkra pénzeiket alig néhányan követelték vissza, a budapesti előfizetőket ajánlatunkkal méltán megelégedőknek tekintjük, reájok nézve a visszavehető határidőt ezen folyó majus 18-dikával bezárjuk, vidéki előfizetőinknek pedig, a haszontalan postaköltségek eltávolítása tekintetéből még egysz erfigyelmeztetni kötelességünknek tartjuk, kijelentvén, hogy reájok nézve a visszavehető határidejét folyó majus hó végeig tüztük, azontul szinte bezáradjuk.

Végre kérjük a t. előfizető közönséget, hogy a cserében elfogadott, „Marcius tizenötödike“ küldésében történt rendellenességiránti követeléseit ezután ugyanazon lap kiadóhivatalához, ellenben a pénztvisszakövetelő tudósítást egyenesen a megszűnt Hetilap szerkeztőségéhez intézze.

Költ Pest majus 13-án 1848

A megszűnt Hetilap szerkeztősége.

(24)

(1) **Megjelent röpiratok.**
A falusi notárius és jebbágyok értekez-
nek a szabadságról.
Földesur és szolgabíró.
Értekeznek a nép szabadságának jó eredményei-
ről; a nemesi rang kártékony következményeiről,
a papi nőtelenség eltörléséről, főpapi állomások
eddiggi vásárlásáról, a fő- és alpapoknak — a nép
és községek általi választhatásáról, és a köztár-
saságról.
Népszerű nyelven előadva.

Irta

Fügefű Ferencz.

Kaphatók uri utcában, Emich Gusztáv, Müller
Adolf, és Gyula könyvkereskedő polgártársaknál.

(26)

(1) **Hirdetés 40 pft jutalommal.**

A mult pénteken Pestről Péczelig gr. Crouy
elvezette kocsijából börtáskába burkolt puskáját,
a megtaláló akár Péczelre gr. Crouyhoz, akár Pes-
ten Kronperger Antal nyelvtanárhoz elhozza, 40
pft jutalmat kap.

Kelt Pesten majus 15-én 1848.

Gr. Crouy m. k.

(27)

(1) **Hajnövesztő-kenet.**

Mint hogy a mezitlen pofa, a férfias szabad ér-
zelemhez éppen nem illik s ennél fogva sokan ba-
juszt barkót és szakállt kívánnak eresztetni; tehát
alulírt egy oly kenetet talált föl, mely mint ezen ki-
vánt kielégíti—sőt azon fölül, az ősz és vörös haj
is töle szépen megfeketül annélkül hogy a bőr meg-
feketülne, vagy a haj és szakáll oly viszásan fém-
lene, mint azt a füsavanyu ezüst okozni szokta.

Ára 1 ft. pengő pénzben.

Dr Malatides, bálványutza 183.

(25)

(2) Mint hogy folyó hó 11-én, az általam megnyi-
tott Athenaeum, vagy is tudományos társalgás, az
akkori szomorú események közepette is, kitűnő
résztvétel fogadtatott, s annak további folytatása
íránt, igen számosan nyilatkoznak; van szeren-
csém jelenteni, hogy azt jövő csütörtök, vagy is
majus 18-dikától kezdve, több jeles hazai tudósok
közremunkálásával, minden csütörtökön 10órakor
a „Természettudományi társulat“ teremében,
egyetemutczában, Almási házban, 90 szám alatt
első emeleten, folytatni fogom.

Mészáros Károly.

(23)

(1) **Jelentés.**

Ma, minden csütörtökön és vasárnap a Far-
kas Józsi vezérlete alatti (ugynevezett párizsi)
nemzeti zenésztársaság az új épület mellett ujdun
alakított sétaligetben a legkedvencebb operai és
magyar zenedarabokat leend szerencés előadni.

Alólírt ezennel tisztelettel értesíti a t. cz. kö-
zönséget, miszerint nála korán reggeltől kezdve
egész nap minden kávéházi italok és a legfinomabb
fagyaltak kaphatók.

Rosz időben a fennevezett zenésztársaság
alólírt kávéházban fog játszani.

Tiszteletteljes meghívását teszi

Steingassner János kávé.

Pest május 11. 1848.

(18)

(3) **Nyári lakok.**

Kilencz szobával, két konyhával istálló és kocsi-
szinnel, egészben vagy részletesen kiadandók Bu-
dán Krisztinaváros kék golyóuczában 286 sz.

(21)

Megjelenik e lap **minden este.** Előfizethetni e lapra Pesten a Beimel-féle
nyomdában (Al-Dunator Piaristák épülete) és Emich Gusztáv könyvkereskedésében. — A
vidéken a postahivataloknál. **EGYES SZÁM ÁRA 3 kr. pp.**